

Raadsvoorstel

Datum vergadering	19 juni 2025
Registratie nummer	GZDGWB/1934658/1964037
Voorstelnummer	RV2025-076
Portefeuillehouder	Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	Jaarrekening 2024: (GZDGWB1934658/1934660) Begroting 2026: (GZDGWB1934658/1934659) Brief zienswijze: (GZDGWB1934658/1968698) Reactie Regionaal Archief Rivierenland zienswijze kaderbrief: (GZDGWB1934658/1979074)
Onderwerp	Jaarrekening 2024 en begroting 2026 Regionaal Archief Rivierenland

Onderwerp

Jaarrekening 2024 en begroting 2026 Regionaal Archief Rivierenland

Beslispunten

De gemeenteraad voor te stellen:

1. Voor de jaarstukken 2024 een positieve zienswijze aan het dagelijks bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland kenbaar te maken.
2. Voor de begroting 2026 aan het dagelijks bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland een positieve zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de taakstellende bezuinigingen en een inhoudelijke ten aanzien van de wijze van indexeren.

Inleiding

De jaarrekening 2024 en de begroting 2026 van het Regionaal Archief Rivierenland zijn door het dagelijks bestuur voorlopig vastgesteld in de vergadering van 24 maart 2025. Beide financiële stukken worden vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 juli 2025. Door een zienswijze in te dienen kan de raad aan het dagelijks bestuur laten weten wat zij van de jaarrekening en begroting vindt. Het algemeen bestuur betreft vervolgens de zienswijze bij het besluit om de financiële stukken vast te stellen.

Zienswijze

Naar aanleiding van de kadernota's 2026 van de gemeenschappelijke regelingen hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeente. De UBR was daarbij uitgezonderd. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

"Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5 procent) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5 procent in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0 procent lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028."

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan aan de gemeenschappelijke regelingen:

"bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw

algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek."

In dit voorstel wordt een positieve zienswijze op de jaarrekening 2024 voorgesteld en, voor de begroting 2026, een positieve zienswijze ten aanzien van de taakstellende bezuinigingen en een inhoudelijke ten aanzien van de wijze van indexeren voorgesteld

Reactie Regionaal Archief Rivierenland op zienswijze kaderbrief

Als reactie op de gevraagde bezuiniging van 1,5 procent in de begrotingsjaren 2026 en 2027, oplopend naar een 3,0 procent lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 heeft het Regionaal Archief Rivierenland zich gericht op het in de kaderbrief gepresenteerde scenario, namelijk: een verlaging van gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten. Deze structurele extra inkomsten genereert het Regionaal Archief Rivierenland door het leveren van aanvullende diensten aan het Waterschap Rivierenland en door Schatkistbankieren. Met deze twee vormen van extra inkomsten, verspreid over de jaren 2026-2028, kunnen wij voldoen aan de gestelde kaders zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening.

In de zienswijze op de kaderbrief 2025 hebben de gemeenten een beroep gedaan op de GR-en om te bezuinigen. Het Regionaal Archief Rivierenland heeft toen, met ingang van begrotingsjaar 2025, al een structurele bezuiniging doorgevoerd ter hoogte van ca. € 29.300, wat neerkomt op ca. 1,0 procent.

Verdere bezuinigingen zijn niet meer te realiseren zonder afbreuk te doen aan wettelijke taken.

Wat betreft de nieuwe Archiefwet en de financiële en personele gevolgen voor het Regionaal Archief Rivierenland, evenals de financiële gevolgen voor de gemeenten, kunnen we melden dat de nieuwe Archiefwet door de Tweede Kamer is aangenomen en op 1 juli 2026 in werking treedt. Er zullen nog aanvullende regelingen worden opgesteld, die ons meer inzicht zullen geven in de financiële en personele consequenties voor het Regionaal Archief Rivierenland.

Samenvatting jaarrekening 2024

Inhoudelijk:

In 2024 zijn er mooie resultaten gehaald. Een kleine greep:

- Het migratietraject van digitale archieven vanuit de oude documentmanagementsystemen van de gemeenten West Betuwe, Tiel en Culemborg richting het E-depot van het Regionaal Archief Rivierenland heeft grote stappen gemaakt.
- De voorbereiding van de nieuwe website voor de uitrol in 2025 is voorspoedig gelopen.
- Reguliere inspectie- en educatietaken zijn uitgevoerd.

In de kwartaalrapportages aan de raad voor het jaar 2024 zijn de werkzaamheden in detail verantwoord.

Financieel:

De concept jaarrekening 2024 laat een totale last van 3.285.571 euro zien, waarvan 3.093.239 euro wordt gedekt uit gemeentelijke bijdragen. De concept jaarrekening 2024 sluit met een positief resultaat van 67.468 euro. Voorgesteld wordt om dit uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het incidentele voordeel voor de gemeente West Betuwe door deze uitkering bedraagt 15.162 euro.

Risico's en weerstandsvermogen:

Sinds 2022 is de reserve weerstandsvermogen (voorheen algemene reserve) voldoende toereikend. Hiermee worden de weerstandscapaciteit (ratio van 2,35) en de risico's volledig gedekt. Mede hierom zijn sinds 2022 de bestemmingsreserves niet meer onderdeel van het weerstandsvermogen en dus inzetbaar voor hun eigen bestemming.

Samenvatting begroting

Inhoudelijk:

Tijdens het opstellen van de begroting is er een planning gemaakt voor het evalueren van het Beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe Beleidsplan 2026-2029. Vooralsnog is in de begroting 2026 de huidige beleidslijn voortgezet.

Financieel:

De conceptbegroting 2026 van het Regionaal Archief Rivierenland laat een totale last van 3.555.581 euro zien, wat voor een bedrag van 3.047.915 euro wordt gedekt door gemeentelijke bijdragen. Het restbedrag betreft o.a. de inkomsten van de dienstverleningsovereenkomst met het Waterschap.

De gestegen bijdrage wordt gedekt uit de stelpost Loon- en Prijsontwikkeling en de stelpost Volume- en areaalontwikkelingen.

De gemeenteraad heeft op 7 november 2024 besloten tot een taakstellende bezuiniging van 430.000 euro in 2026 en 2027 en een bedrag van 860.000 euro vanaf 2028.

Er is hierbij uitgegaan van een taakstelling van 1,5 procent in de begrotingsjaren 2026 en 2027 en 3 procent vanaf het begrotingsjaar 2028. Dit betekent voor het Regionaal Archief Rivierenland een bezuiniging vanuit gemeente West Betuwe van respectievelijk 9.900 euro voor 2026 en 2027 en 19.800 euro vanaf 2028. Op basis van de verdeelsleutel in begrotingsjaar 2025 (aantal inwoners West Betuwe: totaal aantal inwoners (52.928 : 235.325)) betekent dat voor het Regionaal Archief Rivierenland op de begroting een totale jaarlijkse besparing van 44.000 euro in 2026 en 2027 en vanaf 2028 een besparing van 88.000 euro voor alle deelnemende gemeenten bij elkaar.

De gemeente West Betuwe is positief over de voortvarende manier waarop het Regionaal Archief Rivierenland de bezuinigingsopgave heeft opgepakt.

Er is voldaan aan het verzoek om te komen tot een structurele bezuiniging van 1,5% vanaf 2026 en 3% vanaf 2028. Het Regionaal Archief Rivierenland heeft, voor de realisatie van de bezuinigingsopgave, gekozen voor het genereren van extra inkomsten. Deze besparingen zijn onderdeel van het besluit van de gemeenteraad West Betuwe om tot een sluitende begroting te komen.

Echter lijkt het erop dat het RAR zich niet aan de financiële kaders houdt. Voor de loon- en prijsontwikkelingen is een stijging met respectievelijk 2,7 en 3,3 procent toegestaan. De groei van de gemeentelijke bijdrage zou dan tussen deze percentages moeten liggen. Dat sluit aan met de (gemiddelde) stijging van de inwonerbijdrage met 3,15 procent zoals het Regionaal Archief Rivierenland die aangeeft. Maar de totale gemeentelijke bijdragen stijgen gemiddeld met 3,69 procent. De oorzaak voor deze stijging is onduidelijk.

Besluitgeschiedenis

Op 4 maart 2025 is besloten een inhoudelijke zienswijze op de kadernota 2026 kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland ten aanzien van de financiële situatie van de gemeenten, nieuw beleidsplan 2026-2029 en de financiële gevolgen van de nieuwe Archiefwet.

Beoogd effect

Invloed en grip op de gemeenschappelijke regeling, door de gemeenteraad zijn controlerende rol uit te laten voeren.

Argumenten

1.1 De jaarrekening 2024 sluit met een positief resultaat;
Van het batig saldo van 67.468 euro wordt voorgesteld een bedrag van 25.000 euro te gebruiken voor de installatie van zonnepanelen. Het resterende bedrag van 42.468 euro wordt terugbetaald aan de deelnemers waarvan gemeente West Betuwe een bedrag ontvangt van 9.544 euro. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025 zal worden voorgesteld om 25.000 euro van dit batig saldo te reserveren voor de aanleg van zonnepanelen op het dak van het pand waarin het Regionaal Archief Rivierenland is gehuisvest. Van het resterende bedrag van 42.468 euro ontvangt gemeente West Betuwe dan 9.544 euro.

1.2 De jaarrekening 2024 is gecontroleerd en akkoord bevonden door het accountantskantoor FSV;
De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van het Regionaal Archief Rivierenland per 31 december 2024 en het resultaat over 2024.

2.1 Het Regionaal Archief Rivierenland voldoet aan de bezuinigingsopgave voor de begroting 2026.

Het Regionaal Archief Rivierenland heeft al in de begroting 2025 een besparing van 1 procent doorgevoerd, die, o.a. door de uitbreiding van de overeenkomst met het Waterschap Rivierenland, uitkomt op 1,5 procent voor de begroting van 2026.

2.2 Het Regionaal Archief Rivierenland presenteert een hogere bijdrage voor de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage per inwoner wordt 12,88 euro wat op basis van een inwoneraantal van 53.253 resulteert in een totale bijdrage aan het Regionaal Archief Rivierenland voor 2026 van 686.103 euro.

Voor de loon- en prijsontwikkelingen is een stijging met respectievelijk 2,7 en 3,3 procent toegestaan. Dat sluit aan met de (gemiddelde) stijging van de inwonerbijdrage met 3,15 procent zoals het Regionaal Archief Rivierenland aangeeft.

Echter, de totale bijdrage voor gemeenten stijgt gemiddeld met 3,69 procent. De oorzaak van deze stijging is onduidelijk.

2.3 Het programmaplan is in lijn met het Beleidsplan 2022-2025 met het thema DATA. Met de verschillende facetten van DATA komen de gemeenten dagelijks in aanraking en met dit beleidsplan kunnen zij hierin toekomstbestendige keuzes maken. Tijdens het opstellen van de begroting is er een planning gemaakt voor het evalueren van het Beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe Beleidsplan 2026-2029.

Kanttekeningen:

n.v.t.

Financiën:

Jaarrekening 2024

Wat is begroot voor West Betuwe in 2024	Wat is opgenomen in onze jaarrekening 2024	Wat is het uiteindelijke resultaat 2024	Wat is het verschil voor West Betuwe
640.896	640.896	625.734	15.162
Lasten 2024		€ 3.285.571	
Dekking door uniforme bijdragen		€ 3.093.239	
Resultaat 2024		€ 67.468	
Voorstel voor resultaatbestemming:			
Uitkering aan gemeenten		€ 67.468	
Incidenteel voordeel WB		€ 15.162	
Risico's		€ 200.000	
Weerstandsvermogen		€ 469.870	

Ratio weerstandsvermogen		2,35	
Oordeel weerstandsvermogen		Voldoende	

De concept jaarrekening 2024 sluit met een positief resultaat van 67.468 euro. Voorgesteld wordt om dit uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het incidentele voordeel voor de gemeente West Betuwe door deze uitkering bedraagt 15.162 euro.

Begroting 2026

	2026	2027	2028	2029
Wat hebben we nu geraamd	661.365	661.365	661.365	661.365
Wat wordt gevraagd van West Betuwe	686.103	686.103	686.103	686.103
Wat wordt er meer gevraagd	-24.738	-24.738	-24.738	-24.738
Bijdrage stelpost LPO	20.830	20.830	20.830	20.830
Bijdrage stelpost Areaalontwikkelingen	3.908	3.908	3.908	3.908
Ten gunste van taakstelling GR'en	0	0	0	0
Financieel effect voor West Betuwe	0	0	0	0

De conceptbegroting 2026 van het Regionaal Archief Rivierenland laat een totale last van 3.555.581 euro zien, wat voor een bedrag van 3.047.915 euro wordt gedekt door gemeentelijke bijdragen. Het restbedrag betreft o.a. de inkomsten van de dienstverleningsovereenkomst met het Waterschap. De gestegen bijdrage wordt gedekt uit de stelpost LPO en de stelpost Volume- en areaalontwikkelingen.

Communicatie en participatie

Er is een conceptbrief opgesteld voor het dagelijks bestuur waarin de zienswijze bekend zal worden gemaakt. Deze brief wordt door de raad verstuurd aan het dagelijks bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland na de raadsvergadering van 19 juni 2025. In de brief wordt gevraagd om een terugkoppeling vanuit het AB.

Uitvoering/Planning

Na het verzenden van de zienswijzebrief na de raadsvergadering van 19 juni 2025 aan het Regionaal Archief Rivierenland wordt deze meegenomen in de vergadering van het dagelijks bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland op 23 juni 2025 en in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 juli 2025.

Evaluatie

Terugkoppeling van de besluitvorming van de jaarstukken en begroting zal gebeuren per brief en via de kwartaalrapportages vanuit het Regionaal Archief Rivierenland aan de gemeenteraad.

Risicoparagraaf Evaluatie

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersmaatregel
Zienswijze niet verwerkt in Jaarrekening 2024 en Begroting 2026	Financieel	Middel	Klein-middel	Zienswijze op jaarrekening en begroting

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop